

سوالات دستور زبان آزمون سراسری ۱۳۹۹

- ۱- اجزای تشکیل دهنده‌ی جمله‌ها در مقابل آن‌ها، «کاملاً» درست است؛ به جز:
- (انسانی ۱۳۹۹)
- (۱) دانشجویان تازه وارد با وضعیت کنونی خوابگاه کنار آمدند (نهاد + متمم + فعل)
(۲) از ابتدای برنامه شور و هیجان خاصی در وجود معلم احساس می‌کردم. (نهاد + مفعول + فعل)
(۳) این فضای معنوی را دوست پدرم از سالیان پیش، ترتیب داده بود. (نهاد + مفعول + مسند + فعل)
(۴) در شرایط سخت و طاقت‌فرسای اسارت همه چیز را مخفی می‌کردم. (نهاد + مفعول + مسند + فعل)
- ۲- «ترکیب اضافی» در کدام بیت، بیشتر است؟
- (انسانی ۱۳۹۹)
- (۱) شعر حافظ در زمان آدم اندر باغ خلد دفتر نسرين و گل را زینت اوراق بود
(۲) از دم صبح ازل تا آخر شام ابد دوستی و مهر بر یک عهد و یک میثاق بود
(۳) رشته‌ی تسبیح اگر بگسست معذورم بدار دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود
(۴) حسن مه رویان مجلس گرچه دل می‌برد و دین بحث ما در لطف طبع و خوبی اخلاق بود
- ۳- در کدام گزینه، دو نوع وابسته‌ی وابسته دیده می‌شود؟
- (انسانی ۱۳۹۹)
- (الف) به چشم اشکبار من چه خواهد کرد حیرانم که آتش را به چشم آن روی تابان آب گرداند
(ب) مجوی عیش خوش از دور بازگون سپهر که صاف این سر خم جمله دردی آمیز است
(ج) خنده‌ی جام می و زلف گره‌گیر نگار ای بسا توبه که چون توبه‌ی حافظ بششکست
(د) خط به گرد لب جانبخش تو می‌دانی چیست؟
ظلماتی که از آن چشمه‌ی حیوان سر زد
- (۱) الف، ب (۲) الف، د (۳) ب، ج (۴) ب، د
- ۴- در بیت زیر نقش واژه‌های مشخص شده به ترتیب، کدام است؟
- (انسانی ۱۳۹۹)
- «گریه تلخ است چون گل حاصلش از زندگی»
عمر خود هرکس که صرف شادمانی کرده است»
- (۱) مسند، نهاد، مفعول، نهاد (۲) نهاد، متمم، نهاد، مسند
(۳) مسند، متمم، مفعول، نهاد (۴) مسند، نهاد، مضاف‌الیه، بدل
- ۵- با توجه به ابیات زیر، کدام مورد از دیدگاه زبان فارسی «غلط» است؟
- (انسانی ۱۳۹۹)
- «علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد»
دریغ سود ندارد چو رفت کار از دست
به روزگار سلامت سلاح جنگ بساز
و گرنه سیل چو بگرفت د نشاید بست»
- (۱) در کل ابیات چهار مفعول وجود دارد.
(۲) دو جمله‌ی غیر ساده در ابیات یافت می‌شود.
(۳) اجزای مصراع سوم «نهاد + مفعول + متمم + فعل» است

۴) ابیات فاقد ترکیب وصفی و دارای سه ترکیب اضافی است.

(تجربی ۱۳۹۹)

۶- در میان مصراع‌های زیر، اجزای چند جمله «نهاد + مفعول + فعل» است؟

الف) آن بی‌مهر تو گیرد که نگیرد پی خویشش

ب) نشستم تا برون آیی خرامان

ج) تو در عالم نمی‌گنجی ز خوبی

د) دوست دارد آن که داری دوستش

۴) پنج

۳) چهار

۲) سه

۱) دو

(تجربی ۱۳۹۹)

۷- تعداد «وابسته‌های وابسته» در کدام بیت، بیشتر است؟

۱) آن که ناوک بر دل من زیر چشمی می‌زند

۲) شهبسوار من که مه آینه‌دار روی اوست

۳) خدا چو صورت ابروی دلگشای تو بست

۴) شرح شکن زلف خم اندر خم جانان

قوت جان حافظش در خنده‌ی زیر لب است

تاج خورشید بلندش خاک نعل مرکب است

گشاد کار من اندر کرشمه‌های تو بست

کوته نتوان کرد که این قصه دراز است

۸- در کدام عبارت واژه‌ای یافت می‌شود که با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنای جدید، به دوران بعد منتقل شده‌است؟

(تجربی ۱۳۹۹)

۱) مردی به طلب درزی آمد و خبر مرگ درزی نداشت.

۲) پس چون یک چند برآمد ملک روم اخراج باز گرفت.

۳) صحرا را دریای دریافت در جوش و هوای از بانک اسپان با برگستان.

۴) گروهی را گفت به دکان و بازار باشید و کار کنید و دبیر آن را گفت به دیوان نشینند.

(تجربی ۱۳۹۹)

۹- نقش واژه‌های مشخص شده در بیت زیر به ترتیب، کدام است؟

«من به غیر از تو کسی یار نگیرم آری»

۱) نهاد، مفعول، قید، نهاد

۳) مفعول، بدل، شبه جمله، متمم

۴) بدل، مفعول، شبه جمله، نهاد

(تجربی ۱۳۹۹)

۱۰- با توجه به رباعی زیر هم‌هی گزینه‌ها کاملاً درست هستند، به جز:

«از باغ جمالت آگه ار بودی گل

با این همه خارها که در پی دارد

چهار ترکیب وصفی و یک اضافه‌ی تشبیهی در ادبیات یافت می‌شود.

۲) گل در دو مصراع نقش نهادی و در یک مصراع نقش مفعولی دارد.

۳) سه مصراع به شیوه‌ی بلاغی و یک مصراع به شیوه‌ی عادی سروده شده است.

۴) در رباعی فوق «سه جمله‌ی سه جزئی» و «دو جمله‌ی دو جزئی» یافت می‌شود.

(ریاضی ۱۳۹۹)

۱۱- با توجه به مصراع‌های زیر، اجزای کدام مصراع‌ها از «نهاد + فعل» تشکیل شده است

الف) بسیار فرق باشد از اندیشه تا وصول

ب) دلیل صدق نباشد نظر به لاله و سنبل

ج) سعدی از این پس نه عاقل است نه هشیار

د) ز سر به در نرود همچنان امید وصال

ه) دی به چمن برگذشت سرو سخنگوی من

۱) الف، ب، د ۲) الف، د، ه ۳) ب، ج، ه ۴) ب، د، ه

۱۲- در کدام گروه واژه، رابطه‌ی معنایی واژه‌ها، با سایر گروه‌ها، متفاوت است؟ (ریاضی ۱۳۹۹)

۱) آسمان و ماه - دریا و ماهی - شعر و قصیده

۲) تفوق و برتری - عقده و گره - صواب و صلاح

۳) حیوان و چنگال - آشپزخانه و چاقو - رمضان و تشنگی

۴) خانواده و همسر - مدرسه و تخته سیاه - پادگان و سرباز

۱۳- بیشترین صفت مرکب در کدام بیت یافت می‌شود؟ (ریاضی ۱۳۹۹)

۱) دوست کش بیگانه پرور دیرجوش و زودرنج سست پیمان سخت‌دل مشکل‌پسند آسان‌گسل

۲) لفظ آتش‌بار او یأس آور و امیدسوز نرگس بیمار او دردافکن و درمان‌گسل

۳) غمزه‌اش در دلبری یغماگر و مردم فریب طره‌اش در کافری تقواکش و ایمن‌گسل

۴) لعل گوهربیز او گاه سخن مرجان فروش مژه خون‌ریز او وقت غضب شریان‌گسل

۱۴- در کدام ابیات، «صفت مضاف الیه» وجود دارد؟ (ریاضی ۱۳۹۹)

الف) غنیمت دان در این عالم وصال سبز خطان را که باغ خلد این ریحان جان پرور نمی‌دارد

ب) مگر دیده است چشم خویش نگاه آن سمن بر را؟ زمین خانه بردوشان عمارت بر نمی‌دارد

ج) نییچد سر ز زخم گاز شمع معما سیه‌روزان گل این باغ شب‌نم از لطافت بر نمی‌دارد

د) دل خود را به صد امید کردم چاک از این غافل بار شانه‌آن زلف معنبر بر نمی‌دارد

ه) عرق رخسار آن خورشید طلعت بر نمی‌دارد که چشم از پشت پا نرگس ز خجلت بر نمی‌دارد

۱) الف، ب، ه ۲) الف، ج، د ۳) ب، ج، د ۴) ب، ج، ه

۱۵- با توجه به ابیات زیر، کدام مورد «غلط» است؟ (ریاضی ۱۳۹۹)

«با لعل لب‌ت شراب را مستی نیست با قد تو سرو را بجز پستی نیست»

ما را دهن تو نیست می‌پندارد با آن که به یک ذره در او هستی نیست»

۱) «مستی، پستی و هستی» همگی مسند هستند.

۲) در ابیات «وابسته‌ی وابسته» و یک ترکیب وصفی وجود دارد.

۳) «را» هم در معنای حرف اضافه به هم در معنای حرف نشانه آمده‌است.

۴) اجزای تشکیل دهنده‌ی یکی از جمله‌ها «نهاد + مفعول + مسند + فعل» است

(هنر ۱۳۹۹)

۱۶- اجزای جمله‌های تشکیل دهنده‌ی همه ابیات نهاد «نهاد + مسند + فعل» است به جز:

- ۱) از دود آه ماست که ابر آشکار گشت
۲) صیاد من آن است که نخجیر تو گردد
۳) دستگیر خستگان جام می گلرنگ شد
۴) در راه مهر نیز به جز سایه همنشین
- و ز سیل اشک ماست که دریا پدیدار شد
سلطان من آن است که هندوی تو باشد
مشرب آتش عذاران آب آتش رنگ بود
در کوی عشق نیست به جز ناله هم‌نفس

۱۷- نمودار کدام گروه اسمی «غلط» است؟

(هنر ۱۳۹۹)

۲) بلندترین کوه روی کره‌ی خاکی

۱) سپهر این ره عالی صفت

۴) این دریای بی‌پایان خونخوار

۳) مشتاق دیدار سیمرغ کوه قاف

(هنر ۱۳۹۹)

۱۸- در عبارت زیر، نقش واژه‌های مشخص شده به ترتیب، کدام است؟

گفت: «خاموش! که در پستی مردن، به که حاجت پیش کسی بردن»

- ۱) نهاد، نهاد، متمم، مسند
۲) نهاد، مسند، مسند، متمم
۳) مسند، نهاد، مسند، متمم
۴) مسند، متمم، نهاد، نهاد

(هنر ۱۳۹۹)

۱۹- در بیت زیر «چند مسند و چند قید» به ترتیب، یافت می‌شود؟

«اگر گرد کسی بسیار گردی
اگر چه بس عزیز ی خوار گردی»

- ۱) دو - دو
۲) دو - سه
۳) سه - دو
۴) سه - سه

(هنر ۱۳۹۹)

۲۰- کدام مورد، از دیدگاه زبان فارسی غلط است؟

«مظلوم دست بسته‌ی مغلوب را بگویند
کاین دست بسته را بگشایند عاقبت»

۱) «و» یک بار حرف ربط و یک بار حرف عطف است.

۲) اجزای جمله‌ی اول «نهاد + مفعول + متمم + فعل» است.

۳) در ابیات فوق «پنج ترکیب وصفی» و «دوقید» یافت می‌شود.

۴) «را» در مصراع اول حرف اضافه و در مصراع سوم نشانه‌ی مفعولی است.

(زبان ۱۳۹۹)

۲۱- در کدام بیت، «صفت مضاف الیه» یافت نمی‌شود؟

۱) مرا به دست تو خوش تر هلاک جان گرامی

۲) مشکن دلم که حقه راز نهان توست

۳) با هر که مشورت کنم از جور آن صنم

۴) عاشق صادق دیدار من آن گه باشی

۲۲- کدام بیت، فاقد واژه «هم آوا» است؟

۱) دید طین آدم و دینش ندید

۲) هر دلی که او به عشق مایل نیست

۳) در جهان یک دم نبودم شادمان

۴) از دست بشد چون دل در طره او زد چنگ

هزار باره، که رفتن به دیگری به حمایت

ترسم که راز در کف نامحرم اوفتد

گوید ببایدت دل از این کار بر گرفت

که به دنیا و به عقبی نبود پروایت

این جهان دید آن جهان بینش ندید

حجره دیو خوان که آن دل نیست

زان زمان که اندوه جانانم گرفت

غرقه زند از حیرت در هر چه بیابد دست

(زبان ۱۳۹۹)

۲۳- نقش واژه های مشخص شده در بیت زیر، به ترتیب کدام است؟

«مکن ما ناقصان را یارب از سنگ محک رسوا»

۱) بدل، مسند، متمم، نهاد ۲) مفعول، مسند، متمم، نهاد ۳) بدل، قید، متمم، مسند ۴) مفعول، مسند، مفعول، مسند

۲۴- اجزای جمله های کدام بیت، همانند اجزای جمله های بیت زیر است؟

«حفظ آب روی خواهش کن که گردون خسیس

۱) می دهد از حسن عالمگیر مجنون را خبر

۲) خصم غالب را زبون، صبر و تحمل می کند

۳) یوسف نداشت نعمت دیدار این قدر

۴) تشنه جانان را کجا سیراب ساغر می کند؟

نان خود را تر به آب روی سایل می کند»

این که لیلی هر نفس تغییر محمل می کند

از تواضع سیل را مغلوب خود پل می کند

حسن تو چشم آینه را سیر می کند

ریگ در یک آب خوردن بحر را بر می کند

(زبان ۱۳۹۹)

۲۵- با توجه به بیت زیر همه گزینه ها کاملاً درست است؛ به جز

«ستم از غمزه میاموز که در مذهب عشق

۱) در بیت «یک نهاد و دو فعل» به قرینه محذوف است.

۲) در بیت یک ترکیب اضافی دو ترکیب وصفی یافت می شود.

۳) جمله اول از «نهاد + مفعول + متمم - فعل» تشکیل شده است.

۴) بیت از یک جمله غیر ساده تشکیل شده است و «که» حرف پیوند است.

هر عمل اجری و هر کرده جزایی دارد»

پاسخ تشریحی:

۱- (۳) الگوی گزینه ۳ (نهاد : دوست پدرم + مفعول : این فضای معنوی را + فعل : ترتیب داده بود « . » از سالیان پیش « نقش قیدی دارد.

۲- (۱)

ترکیب های اضافی : ۱ - شعر حافظ ۲ - زمان آدم ۳ - باغ خلد ۴ - زینت اوراق ۵ - اوراق دفتر ۶ - دفتر نسرین ۷ - دفتر گل ۸ - زینت اوراق ۹ - اوراق دفتر

«را» در این بیت فک اضافه است : زینت اوراق دفتر نسرین و زینت اوراق دفتر گل بود.

ترکیب های اضافی سایر گزینه ها :

گزینه ۲ : دم صبح، صبح ازل، آخر شام، شام ابد

گزینه ۳ : رشته تسبیح، دستم، ساعد ساقی

گزینه ۴ : حسن مه رویان، مه رویان مجلس، بحث ما، لطف طبع، خوبی اخلاق

۳- (۴)

بیت «ب» : صاف این سر خم : صاف هسته، سر مضاف الیه، این : صفت مضاف الیه، خم : مضاف الیه مضاف الیه

بیت «د» : گرد لب جانبخش تو : گرد : هسته ، لب : مضاف الیه ، جانبخش : صفت مضاف الیه / تو : مضاف الیه مضاف الیه

در بیت (الف) هیچ وابسته و وابسته ای وجود ندارد. (رد گزینه (او ۲)

نکته: عبارت (چشم اشکبار من) = وابسته و وابسته نیست. زیرا (اشکبار) (صفت بیانی) می باشد..

نکته انحرافی بیت (الف): بعد از واژه «چشم» در مصراع دوم ساکن آمده است.

۴- (۱)

گریه = مسند / حاصل = نهاد / عمر = مفعول / هرکس = نهاد

متمم ها در گزینه های ۲ و ۳ ، و مضاف الیه و بدل در گزینه ۴ رد می شوند.

۵- (۳)

اجزای مصراع سوم : نهاد + مفعول + فعل ← به روزگار سلامت سلاح جنگ بساز : نهاد (تو محذوف) / سلاح جنگ
: گروه مفعولی / بساز : فعل / به روزگار جنگ نقش متمم قیدی دارد .

۶- (۳)

جمله هایی که الگوی « نهاد + مفعول + فعل » دارند عبارت اند از:
آن پی مهر تو گیرد / پی خویش نگیرد / آن که دوستش داری .

۷- (۲)

گزینه ۲) چهار مورد : او / بلند / ش / مرکب .
یک- آینه دار روی او (آینه دار : هسته / روی : مضاف الیه / او : مضاف الیه مضاف الیه)
دو- تاج خورشید بلند (تاج : هسته / خورشید : مضاف الیه / بلند : صفت مضاف الیه)
سه - خاک نعل مرکب (خاک : هسته / نعل : مضاف الیه / مرکب : مضاف الیه مضاف الیه)
چهار- نعل مرکب او (نعل : هسته / مرکب : مضاف الیه / مضاف الیه مضاف الیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) سه مورد : حافظ / ش / لب

قوت جان حافظ / ش / خنده زیر لب

هر سه واژه وابسته و وابسته از نوع مضاف الیه مضاف الیه هستند

گزینه ۳) سه مورد : دلگشا / تو / من

. صورت ابروی دلگشای تو (صورت : هسته / ابرو : مضاف الیه / دلگشا : صفت مضاف الیه / تو : مضاف الیه مضاف الیه)

گشاد کار من (گشاد : هسته / کار : مضاف الیه / من : مضاف الیه مضاف الیه)

گزینه ۴) سه مورد : زلف / خم اندر خم / جانان .

۱- شرح شکن زلف (شرح : هسته / شکن : مضاف الیه / زلف : مضاف الیه مضاف الیه)

۲- شکن زلف خم اندر خم (مجمع) = صفت مضاف الیه

۳- زلف خم اندر خم جانان = جانان مضاف الیه مضاف الیه برای زلف

۸- (۴)

واژه دبیر در گذشته به معنی نویسند بوده است و امروزه مترادف « معلم و استاد » است.

۹-۲)

کسی را (مفعول) یار (مسند) نگیرم ، آری (قید) به جز تو (متمم) یاری را نگیرم.
* فعل «نگیرم» در مصراع اول در معنای نمی پندارم به کار رفته است و گذرا به مفعول و مسند است .

۱۰-۲)

۲) در هر سه مصراع « گل » نهاد است .

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) چهار ترکیب وصفی: این راه / راه پر از خار / این همه خارها / این زودی . اضافه تشبیهی: باغ جمال

۳) مصراع ۱ و ۲ و ۴ بلاغی و مصراع ۳ عادی است .

۴) جمله های دوجزئی: گل آمد ، گل رفت .

جمله های سه جزئی: گل اگر از باغ جمالت آگه بود. / گل این راه پر از خار را نمی پیمود. / با این همه خارها که در پی

دارد

۱۱-۲)

بررسی اجزای جملات در هر کدام از مصراع‌ها:

الف) از اندیشه (متمم) تا وصول (متمم) بسیار (قید) فرق (نهاد) باشد (= وجود دارد، فعل ناگذر): اجزای اصلی: نهاد +

فعل

ب) نظر به لاله و سنبل (نهاد) دلیل صدق (مسند) نباشد (فعل اسنادی): اجزای اصلی: نهاد + مسند + فعل

ج) سعدی (نهاد) از این پس (متمم) عاقل و هشیار (مسند) نیست (فعل اسنادی): اجزای اصلی جمله: نهاد + مسند +

فعل

د) امید وصال (نهاد) همچنان (قید) ز سر (متمم) به در نرود (فعل): اجزای اصلی جمله: نهاد + فعل

ه) دی (قید) سرو سخت گوی من (نهاد) به چمن (متمم) برگذشت (فعل): اجزای اصلی جمله: نهاد + فعل

نکته: فعل‌های به کار رفته در شماره‌های «ب» و «ج» اسنادی هستند و جدا از نهاد و فعل «به مسند» هم محتاج هستند پس واضح است که تنها گزینه درست گزینه «۲» می باشد چون در سایر گزینه‌ها «ب» و «ج» و یا هر دو آن‌ها به کار رفته است.

نکته: فعل «باشد» در شماره «الف» در معنی «وجود داشتن» به کار رفته است که «اسنادی» محسوب نمی‌گردد.

۲-۱۲

در گزینه‌های (۱) و (۳) و (۴) بین واژه‌ها رابطه تضمن وجود دارد ولی در گزینه (۱) واژه‌ها با هم رابطه ترادف دارند.

۱-۱۳

بررسی واژه‌های مرکب:

تمام کلمات به کار رفته در گزینه «۱» «صفت مرکب» می باشند

(۱) دوست‌کش / بیگانه‌پرور / دیرجوش / زودرنج / سست‌پیمان / سخت‌دل / مشکل‌پسند / آسان‌گسل: ← ۸ واژه مرکب

(۲) آتش‌بار / یأس‌آور / امیدسوز / دردافکن / درمان‌گسل: ← ۵ واژه مرکب

(۴) گوهربیز / مرجان‌فروش / خون‌ریز / شریان‌گسل: ← ۴ واژه مرکب

(۳) مردم‌فریب / تقواکش / ایمان‌گسل: ← ۳ واژه مرکب

۴-۱۴

صفت مضاف‌الیه در ابیات:

الف) ندارد. گروه‌های «این عالم»، «وصال سبز خطان»، «باغ خلد»، «این ریحان جان‌پرور» وابسته وابسته ندارند

ب) «آن» در «نگاه آن سمن‌بر» صفت مضاف‌الیه است.

ج) «این» در «گل این باغ» صفت مضاف‌الیه است.

د) ندارد. «آن زلف معنبر» صفت مضاف‌الیه ندارد.

ه) «آن» در «رخسار آن خورشیدطلعت» صفت مضاف‌الیه است.

نکته ۱: گروه اسمی که وابسته‌ی وابسته در آن وجود دارد حداقل باید ۳ واژه باشد و این موضوع دلیلی منطقی دارد.

زیرا یک واژه باید هسته باشد؛ یک واژه وابسته باشد و واژه ی سوم نیز «وابسته‌ی وابسته»

نکته ۲: گروه اسمی که از سه واژه تشکیل شده باشد و هسته در بین ترکیب قرار گرفته باشد وابسته‌ی وابسته نداریم؛

برای مثال گروه اسمی «این ریحان جان پرور» وابسته وابسته نداریم.

نکته ۳: هرگاه در میان وابسته‌های پسین، وابسته‌ی پیشینی به چشمان خورد، مربوط به اسمی است که پس از آن آمده

و ربطی به هسته ندارد. و آن وابسته‌ی پیشین برای مضاف‌الیه بعد از خود آمده است و وابسته‌ی وابسته از نوع «صفت‌مضاف-

الیه» است. «گل این باغ» «رخسار آن خورشید»

توجه: "سمن بر" و "خورشید طلعت" صفت جانشین اسم هستند و نقش مضاف الیه دارند.

۱-۱۵

(۱) در این ابیات هر سه فعل «نیست» در معنای «وجود داشتن» به کار رفته است و ناگذر هستند و مسند نمی‌خواهند.

"مستی" نقش نهاد دارد / "پستی" متمم است / "هستی" نهاد است

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «ت» در «لعل لب» مضاف‌الیه مضاف‌الیه است. / «یک ذره» هم ترکیب وصفی است.

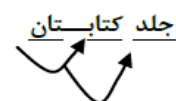
(۴) مصراع اول بیت دوم چهار جزیی با مفعول و مسند است. «دهن تو (نهاد) ما (مفعول) را نیست (مسند) می‌پندارد

(فعل)

(۳) «را» در بیت اول حرف اضافه است و در بیت دوم نشانه‌ی مفعول.

نکته: در یافتن «مضاف‌الیه مضاف‌الیه»، حواستان به ضمیرهای پیوسته (م، ت، ش، مان، تان، شان) بعد

از مضاف‌الیه باشد که از چشم‌تان پنهان نماند؛

۴-۱۶

در گزینه ۴ «نیست» در هر دو مصراع در معنی «وجود نداشتن» به کار رفته است و فعل اسنادی نیست.

نکته: اگر «است و نیست» در معنای (وجود داشتن ، وجود نداشتن) به کار رفته باشد فعل اسنادی نیست.
در سایر گزینه ها می توان به جای فعل های موجود(است ، شد، گشت) جایگذاری کرد. و اسنادی به حساب می آیند.

۳-۱۷

مشتاق دیدارِ سیمرغِ کوهِ قاف

مشتاق(هسته)/دیدار(مضاف الیه)/سیمرغ و کوه و قاف (وابسته وابسته از نوع مضاف الیه مضاف الیه) هستند و نمودار قاف باید به سمت کوه باشد که در سؤال برعکس می باشد.

۳-۱۸

خاموش: مسند (فعل اسنادی «باش» به قرینه معنوی بعد از واژه ی «خاموش» حذف شده است و خاموش مسند به حساب می آید.)

در پستی مردن: نهاد

به (=بهرتر): مسند(فعل اسنادی «است» به قرینه معنوی بعد از «به» حذف شده است)

نکته: معمولاً فعل «اسنادی» پس از صفات برتر یا تفضیلی (بهرتر، مهتر، آسان تر و ...) حذف می شود

نکته: معمولاً اگر «که» پس از صفات تفضیلی آمده باشد در معنای حرف اضافه ی «از» به کار رفته است در مصراع دوم این بیت نیز این گونه است و «حاجت» نقش متممی دارد.

۲-۱۹

قیدها: بسیار(قید مقدار) / بس (بسیار قید مقدار) / گرد(قید مکان)

مسندها: عزیز / خوار

نکته: فعل «گردی» در مصراع اول از مصدر «گشتن» و در معنای «چرخیدن» به کار رفته است و فعل غیر اسنادی است.

۱-۲۰

(۱) هر دو نوع واو از نوع «ربط» هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

(۳) ترکیب وصفی: مظلوم دست بسته / مظلوم مغلوب / این دست / دست بسته / آن گشاده / قیدها: عاقبت / باز

۴) «را» در مصراع اول حرف اضافه است: به مظلوم دست بسته بگوی / «را» مصراع سوم نشانه مفعول است
۲) به مظلوم دست بسته مغلوب بگوی (هر چند در آموزه‌های نظام جدید نمی‌گنجد ولی از نظر علمی صحیح است)

۴-۲۱

گزینه ۱) «هلاک جان گرامی» / گزینه ۲) «حقه راز نهان» / گزینه ۳) «جور آن

گزینه ۴)»: توجه، واژه «صادق» صفت بیانی مطلق و وابسته پسین محسوب می‌شود. و ضمیر «من» وابسته وابسته و مضاف الیه مضاف الیه به حساب می‌آید.

۴-۲۲

در دیگر گزینه‌ها واژگان (طین، خوان، زمان) دارای واژه هم‌آوا هستند.

طین (گل و خاک) و تین (انجیر) ۲) خوان (فعل امر از مصدر خواندن) و خان (رئیس و سرور) ۳) زمان (وقت و هنگام) و ضمان (پذیرفتن و برعهده گرفتن وام کسی)

۱-۲۳

بازگردانی بیت: یا رب، ما ناقصان را از سنگ محک رسوا مکن (نگردان = نساز)

بدل مسند

زیرا کامل عیاری غیر از تو برای این نه بوته نیست (وجود ندارد)

نهاد متمم

توجه: حرف «را» در مصراع دوم معادل «برای» و نشانه متمم است و فعل «نیست» در معنای «وجود ندارد» غیر اسنادی محسوب می‌شود

۳-۲۴

اجزای جمله‌های صورت سؤال و گزینه‌ها -

(تو) آب روی خواهش را حفظ کن (نهاد + مفعول + فعل)

- گردون خسیس نان خود را به آب روی سائل تر می‌کند (نهاد + مفعول + مسند - فعل)

گزینه ۱) «-] از حسن عالمگیر به مجنون خبر می‌دهد (نهاد + مفعول + متمم + فعل)

- لیلی هر نفس محمل را تغییر می‌کند (می‌دهد) (نهاد + مفعول + فعل)

گزینه «۲» صبر و تحمل، خصم غالب را زبون می کند (نهاد + مفعول + مسند و فعل)

- پل از تواضع، سیل را مغلوب خود می کند (نهاد + مفعول + مسند + فعل)

گزینه «۳» - یوسف این قدر نعمت دیدار نداشت (نهاد + مفعول + فعل)

- حسن تو چشم آینه را سیر می کند (نهاد + مفعول + مستند + فعل)

گزینه «۴» - کجا ساغر، تشنه جانان را سیراب می کند (نهاد + مفعول + مسند + فعل)

- ریگ در یک آب خوردن بحر را بر می کند (نهاد + مفعول + مسند + فعل)

۱-۲۵

در بیت «یک نهاد و یک فعل» حذف شده است.

(تو) ستم از غمزه میاموز که در مذهب عشق، هر عمل اجری (دارد) و هر کرده، جزایی دارد.

گزینه «۲»: ترکیب اضافی: مذهب عشق - ترکیب وصفی: هر عمل، هر کرده

گزینه «۳» نهاد: تو (محدوف) - مفعول: ستم - متمم: غمزه - فعل: میاموز

گزینه «۴» بخش های جمله غیر ساده (مرکب): جمله هسته: ستم از غمزه میاموز - حرف ربط وابسته ساز: که - جمله های

وابسته: که در مذهب عشق هر عمل اجری و هر کرده جزایی دارد.